

Педагогіка
ШКОЛИ

УДК 37.014.29(519)

Оксана ВОЙТКО

Науковий співробітник відділу
проектного управління
ДНУ «Інститут модернізації
змісту освіти» МОН України

КЛЮЧ ДО УСПІХУ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ ЯК ПЕРЕДОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ДЕРЖАВИ

У статті розглянуто освіту як основну передумову для економічного зміцнення позицій Південної Кореї у світі. Високоосвічена людина визнається найвищою цінністю у суспільстві, економіка якого ґрунтується на знаннях. Батьки переконані, що великі інвестиції в освіту і навчання визначають найкраще майбутнє для їхніх дітей.

Автор обґрунтовує і пояснює, чому школярі займають високі місця у світовому рейтингу, що дозволяє виявити найкращі системи освіти PISA, TIMMS, багато років поспіль у конкурсі професійно-технічних навичок World Skills International. По-перше, освіта традиційно відіграє дуже важливу роль для розвитку суспільства та є соціальним ліфтом, тобто дає можливість жити краще. По-друге, учні мають надзвичайно високу мотивацію до навчання та відповідно, між ними дуже велика конкуренція за вступ до одного з трьох найкращих ВНЗ. По-третє, система оцінювання знань побудована не на засвоєнні великого обсягу інформації, а умінні використовувати їх для вирішення практичних задач. По-четверте, перенасичена програма навчання дає учням можливість отримати дуже ґрунтовні знання та правильно ними користуватися, запам'ятовувати великий обсяг інформації з різних академічних предметів та вдвічі швидше виконувати тести. По-п'яте, корейці дуже поважають учителів, для них учитель як Бог; відповідно уряд робить великі інвестиції у підготовку учителів. Професія учителя одна з найпрестижніших і найвище оплачуваних.

З другого боку автор наголошує, що учні Південної Кореї мають ґрунтовні знання дорогою ціною: вони дуже перевантажені навчанням (10-15 годин на добу) та майже не мають часу на спілкування з однолітками, розваги, хобі, оскільки вони навчаються до 22-23 години ночі й таким чином позбавлені безтурботного дитинства і повноцінного відпочинку. А також, близько 15% дітей страждають від депресії. Найгірше, що у зв'язку з неймовірною кількістю домашніх завдань і найжорсткішою конкуренцією за отримання престижної вищої освіти, показник самогубств серед молоді один з найвищих у світі.

Ключові слова: освіта як соціальний ліфт, освіта на основі знань, мотивація до навчання, оцінювання знань, повага до учителів, інвестиції в освіту, депресія, суїцид.

Освіта – це один з найважливіших критеріїв, що визначає сьогодення і майбутнє нації. Тому уряди усіх країн повинні відноситися до освіти як до державного пріоритету.

Актуальність. Сучасна Республіка Корея – це одна з найрозвиненіших країн світу. За даними Світового Банку Південна Корея у 2014 році посіла 13 місце серед найпотужніших економік світу. До національних пріоритетів Південної Кореї відносять: розвиток інформаційних технологій, біотехнології, нові матеріали для будівництва, космічні технології, робототехніка, медицина.

Серед факторів економічного успіху держави слід назвати приток прямих іноземних інвестицій, активний розвиток наукоємних галузей, експорт високотехнологічної продукції, пріоритетна роль освіти у суспільстві. Стимулювання інноваційної діяльності та стрімкий розвиток нових технологій підняли Південну Корею на новий рівень. А також, на високі досягнення Кореї у світі вплинула низка таких соціокультурних чинників, як особливості національного менталітету, відношення до праці, корпоративна культура тощо.

Відповідно до Рейтингу найкращих систем освіти у світі (2017 р.) Південна Корея посіла I місце.

Зміна цінностей і традицій.

Вплив Заходу

Важливість освіти для корейців пояснюється конфуціанською традицією поваги до освіти та особливого національного бажання досягти більшого у житті. З XVIII ст. освіта слугує для вирішення класових нерівностей, особливо цей процес активізувався після отримання незалежності від Японії у 1945 році. Це пояснюється відсутністю освітніх можливостей для корейців у період японської окупації та колонізації 1910 – 1945 рр. Оскільки пізніше у період індустріалізації дуже затребуваними стали висококваліфіковані кадри, освіта стала хорошим способом досягти соціального успіху.

Процеси модернізації сприймаються у корейському суспільстві як невід’ємна властивість сучасності.

У 1990-х роках розпалася традиційна система цінностей, заснована на повазі до батьків і родичів, прагненню працювати у команді та належати до певного колективу, небажанню працювати самостійно. Хоч у Республіці Корея сильні традиції, стрімкий економічний розвиток держави призвів до необхідності неминухих перетворень. Головна особливість корейського суспільства – гострі протиріччя в оцінюванні одних і тих самих явищ між поколіннями старших і молодих корейців, оскільки перші високо цінують традиції, а другі готові до змін і легко їх сприймають. Корейці усвідомили, що суспільство не може розвиватися без змін, тому потрібно навчитися органічно поєднувати традиційні та нові цінності.

Під впливом глобалізації та інтернаціоналізації відбулася європеїзація економічної, політичної, соціальної та духовної сфер життя корейського суспільства. У молодого покоління – нові установки та цінності, що визначаються економічними механізмами західної цивілізації. Традиційно важливим залишається духовне благородство, а не матеріальний достаток. Хоча гроші стали інструментом, що контролює свідомість сучасної людини, для корейців вони ніколи не були мірилом щастя; гроші розглядають не як ціль, а як засіб для її досягнення. Багато корейців засуджують матеріалізм, що більше притаманний Заходу.

Освіта як мірило соціального успіху

Культ освіти – це одна з характерних рис корейської культури. Упродовж багатьох століть освіта є важливим маркером соціального успіху. А система екзаменів забезпечувала соціальну мобільність.

Освіта традиційно відіграє вирішальну роль у розвитку суспільства, тому це дуже дискусійна тема для корейців. У 90-х роках XX століття серед особливостей навчання у школі була підготовка до вступних іспитів до ВНЗ, причому учні були надзвичайно перевантажені, а батькам було складно оплачувати до

СЕРЕДНЯ ОСВІТА. ВИСОКІ ДОСЯГНЕННЯ Південної Кореї у світі

У 1996 році уряд впровадив програму використанні ІКТ у школах. А з 2005 року активізувалося використання ІКТ у навчальному процесі. Метою програми «Розумна освіта» (Smart Education).

Корейські школярі мають високі досягнення на міжнародному рівні, зокрема у PISA.

Таблиця 2. Результати оцінювання знань учнів PISA

Галузь знань	2003	2006	2009	2012	2015
	Місце у рейтингу				
Читання	2	1	2-4	1-2	6
Математика	3	1-4	3-6	1	7
Наука	4	7-13	4-7	2-4	11

Таблиця 3. Результати оцінювання знань учнів TIMSS

Галузь знань	2003	2007	2011	2015
Математика	2	2	1	2-3
Наука	3	4	3	3

У старшій школі учні навчаються відповідно до профілю: академічний або ПТО. Деякі учні відвідують спеціалізовані школи, що спеціалізуються на науці, мистецтві, іноземній мові тощо.

У старшій школі на уроці зазвичай навчається 50-60 учнів (див. фото на С. 50).

Навчання і навчальний процес

Учні проводять майже весь час у школі. Більшість учнів початкових класів займається музикою, спортом та відвідує різні гуртки. Багато школярів навчаються також і за приватною навчальною програмою, щоб прискорити засвоєння знань, мати високі показники успішності та покращити знання англійської мови як іноземної. У результаті великої інтенсивності навчання (понад 14 годин на добу), учні досягають поставлених навчальних завдань і складають тести навіть удвічі швидше, ніж заплановано.

Зазвичай школа відкрита до півночі, щоб діти могли навчатися самостійно у спеціально відведених для цього кімнатах або у бібліотеці.

Таблиця 4. Години навчання у школі

Початкова школа: I-II класи	8:00 – 12:00
Початкова школа: III-IV класи	8:00 – 15:00
Середня школа	8:00 – 16:00
Старша школа	8:00 – 21:30 (23:00)

Усі учні обов'язково носять шкільну форму. У школі дозволяється перебувати тільки у змінному взутті. Причому самі учні відповідають за чистоту класу і школи та прибирають щодня.

Навчання посеместрове

I березень-липень. Літні канікули тривають 1 місяць (серпень).

II вересень-лютий. Зимові канікули тривають 1,5 місяці.

Загальна тривалість навчального року у Південній Кореї складає близько 192 дні.

Принципи навчання

Багато традиційних принципів навчання застосовуються і нині.

- Учні весь день залишаються в одному класі, а вчителі переходять із класу в клас.
- Щодня в усіх учнів є урок фізкультури.
- Механізми заучування матеріалу напам'ять.
- Висока повага до вчителя.
- Мало учнів можуть вступати у дискусію з учителем, щоб відстоювати власну точку зору.
- Співпраця під час навчання та обговорення не прийняті як норма, тому учнів до цього не заохочують.
- Вчитель може вдарити газетою або указкою неуважного учня або того, хто заважає іншим.
- Система заниження оцінок часто використовується як покарання.

даткові заняття. Тому наприкінці XX ст. громадськість була незадоволена ситуацією, що склалася в освіті. Всі прагнули змін.

Система освіти Південної Кореї не ідеальна, але дуже розвинена. Південна Корея вклала усі можливі ресурси і сили у розвиток своїх громадян і отримала чудовий результат. Уряд зробив ставку на високоосвічених громадян і в результаті цього було підготовлено величезну кількість висококваліфікованих інженерів та різних фахівців у галузі техніки, а активний розвиток виробництва на транснаціональних корпораціях стимулював розвиток економіки.

Освіта має важливе значення як соціальний ліфт. Важливо не просто мати диплом про вищу освіту, її престижність визначається позицією навчального закладу згідно з рейтингом. У Південній Кореї є три найкращі ВНЗ, тому серед школярів є величезна конкуренція за вступ до них та отримання найпрестижнішої освіти, що дозволить обіймати високі державні посади та працювати у транснаціональних корпораціях.

Сім'я і соціальний інтерес у підтримуваних освіті

Одним з вирішальних чинників, що сприяє розвитку освіти є інтерес батьків до навчання, пристрасне відношення до освіти їхніх дітей. Корейські батьки дуже турбуються про освіту своїх дітей тому, що хочуть для них кращого майбутнього. Освіта для дітей розглядається як інвестиція у майбутнє. Для цього корейські батьки дуже багато працюють і допомагають своїм дітям з навчанням, оплачують додаткові приватні уроки. Для надання фінансової підтримки школам працює Асоціація Батьки – Учителі.

Освітній альтруїзм базується на гуманітаризації та класичному відношенні учня. Школярі повин-

ні поводитися етично і мати високі академічні досягнення. Мета академічної освіти – навчити і виховати молодь, яка стане важливою частиною нації та суспільства. Відповідно до ст.2 Акту про освіту (Fundamental of Education Act), сучасна освітня філософія Південної Кореї – це гуманітаризм: студенти повинні сприяти добробуту нації.

Психологічний аспект масової конкуренції в отриманні освіти

Успішне навчання закладено культурою і має вирішальне значення для майбутнього людини, що у свою чергу призводить до жорсткої конкуренції. Південна Корея досягла успіху високою ціною – усі громадяни зобов'язані вчитися упродовж життя. Життя школярів і студентів максимально заповнене навчанням. Після державного безкоштовного навчання у школах зранку, у другій половині дня і до вечора школярі навчаються у приватних закладах освіти (при цьому великі кошти витрачаються на тьюторів і репетиторів). Таким чином, середня завантаженість навчальною діяльністю складає 13 годин і більше на день. Уряд намагається зробити громадян більш щасливими.

Особливості освіти і навчання

Державна освіта у Південній Кореї має таку структуру: початкова школа – 6 років, середня – 3 роки і старша – 3 роки.

Усім громадянам Кореї гарантується право на отримання якісної освіти, а якісна система освіти готує висококваліфікованих фахівців, затребуваних сучасним ринком праці.

В освіті широко застосовуються нові технології та одночасно зберігаються деякі традиційні принципи навчання. Велика увага завжди приділялася автоматичному запам'ятовуванню фактів.

Куррикулум

Навчальний куррикулум складається з 13 предметів на семестр: мова, мистецтво, читання, наука, історія Кореї, всевітня історія, англійська мова, образотворче мистецтво, ремесла, фізична культура, музика, етика і світові мови. Оцінка на 70% складається з результатів проміжного та річного іспитів.

Випускні іспити у школярів

У Південній Кореї немає выпускних тестів, як в інших країнах. Існує Єдиний іспит для вступу до закладів вищої освіти, що триває 8 годин. Він проводиться в один день у листопаді для всіх випускників одночасно. А протягом навчального року школярі складають стандартизовані тести. Важливо, що у день проведення Єдиного іспиту, робочі години для громадян переносяться на пізніше, щоб учні мали можливість прибути до місць складання іспиту вчасно. Цього дня у Південній Кореї заборонено навіть авіаперельоти.

Перевантаженість учнів

Школярі отримують так багато завдань, що дуже багато часу витрачають на виконання домашніх завдань і навчання. Іноді навіть читають у транспорті. Кореїські учні навчаються найбільше усіх на світі, тому, не можна вважати природним навантаження 10-15 годин на добу.

На зимові та літні канікули учні усіх класів отримують домашню роботу. Серед завдань – обов'язкове ведення щоденника.

Вимоги до поведінки учнів

- Коли вчитель заходить / виходить із класу, діти повинні поклонитися йому на знак поваги.
- Прямий зоровий контакт з учителем розглядається як груба або непокінра поведінка.
- Якщо учень сяде перед учителем, схрестивши ноги, це буде проявом зневажливого ставлення.
- Вважається, що краще промовчати, ніж відповісти неввірно.

ВИЩА ОСВІТА

Система ВНЗ має жорстку структуру, що представлена у вигляді піраміди. Найпрестижніша трійка університетів, на навчання до яких прагне потрапити більшість школярів, відповідно дуже висока конкуренція.

Найбільша проблема вищої освіти така сама, як і в Україні – її масовість. Це спричиняє низький її рівень, адже викладачі не можуть орієнтуватися на «сильних учнів», а «слабкі» не готові засвоїти необхідний обсяг знань.

Тому часто ціль навчання у ВНЗ сьогодні іноді зводиться просто до отримання диплома.

Навчальні плани чітко не регламентовані, студенти самостійно обирають предмети для вивчення. Так, з 6 предметів за семестр 2 профільні, решта – за вибором. Це підвищує відповідальність студента та мотивацію до навчання. 3 більшості предметів проводяться лише лекційні заняття, без практичних семінарських тощо.

Особливість навчання: 2 види лекцій.

Перший – презентація учнями матеріалу, який вони готують самостійно удома та представляють одногрупникам. У цьому випадку викладач є модератором, ставить коректні запитання, направляє комунікацію у правильне русло, підштовхує учнів до дискусії. Така лекція має за мету не тільки отримання студентами нових знань, а надає можливість навчитися чітко і переконливо висловлювати власні думки, триматися перед великою аудиторією, вести дискусію.

Другий вид – це розмова викладача зі студентами, коли викладач виступає у ролі модератора, направляє дискусію, ставить запитання, пояснює складні явища просто і зрозуміло. В Україні викладач зазвичай прагне здаватися набагато розумнішим, ніж його студенти, тому вживає багато складних і незрозумілих слів. Так створюється певний комунікативний бар'єр між студентами і викладачем.

Система оцінювання знань студентів

Однією з рис освіти Південної Кореї є система оцінювання, що побудована не на засвоєнні того обсягу інформації, який може відтворити учень після вивчення курсу, а на здатності розуміти її та використовувати для вирішення різних життєвих ситуацій. Зазвичай після пояснення нового матеріалу студентам відводиться 20-30 хв. на виконання проєкту, що передбачає застосування теоретичних знань на практиці. Ця методика дозволяє студентам чітко усвідомлювати яким чином потрібно правильно використовувати теорію для вирішення реальних ситуацій. Також для оцінювання використовуються система проміжних і підсумкових іспитів.

Освіта у Республіці Корея має таку саму структуру як українська.

Згідно з принципом *освіта для всіх*, уряд Південної Кореї постійно забезпечує підтримку дітям з неблагополучних родин та учням з особливими освітніми потребами. Додатковим викликом для системи освіти стало *стрімке зростання кількості багатокультурних родин*. У 2012 році у Південній Кореї проживало вже **1,4 мільйони іноземців**, їх кількість щорічно зростає. Такі родини отримують підтримку для навчання у державних школах та ранній адаптації у закладах освіти.

Таблиця 1. Дії уряду для забезпечення безкоштовної освіти на всіх її ланках

Ланка освіти	Роки проведення реформ у галузі освіти
Початкова освіта	1959 – 1979
Середня освіта	1985 – 2005
Вища освіта	з 2017 року

Таким чином, з таблиці випливає, що Корея з моменту отримання незалежності цілеспрямовано рухається у напрямку надання максимальних можливостей для самореалізації молоді та систематично займається реформами у галузі освіти. Щоб розширити освітні можливості для своїх громадян уряд Південної Кореї створив та займається реалізацією програми навчання упродовж життя.

Постать учителя у корейській культурі

Професія учителя – одна з найбільш бажаних, яку можуть обирати найкращі студенти. Тому, відповідно, конкурс серед вступників до закладів педагогічного спрямування один з найвищих. Чудові навчальні заклади надають майбутнім учителям отримати дуже якісну освіту.

Процес сертифікації учителів – це один з найскладніших і жорсткіших академічних курсів, що вивчаються у педа-

гогічних навчальних закладах. Учитель зобов'язаний уміти працювати в різних умовах і ситуаціях: з дітьми, які перебувають на домашньому навчанні, з великими класами, а також нести відповідальність за соціальний та економічний добробут.

По закінченні навчання, для того, щоб учителі могли ефективно працювати, їм постійно надається підтримка, аби вони могли зосереджувати свої зусилля на здійсненні професійної діяльності, системному оновленні знань і підвищенні кваліфікації. Станом на 2012 р. 30,8% учителів мають освітній ступінь вище магістра.

Учитель має високий авторитет, його поважають, до нього прислухаються, він завжди правий. Учні та їхні батьки завжди дотримуються формальної дистанції по відношенню до учителя.

Педагоги та керівний склад працює у школі 4-5 років відповідно до контракту. Потім відбувається ротація і педагоги переходять працювати до іншої школи, що знаходиться у цьому ж районі.

Вчителі, які отримали освіту або пройшли стажування за кордоном (у західних країнах) намагаються налагоджувати дружні стосунки з учнями, а такою проводять заняття не у вигляді традиційних лекцій, а семінарів і дискусій, щоб навчити учнів красномовності та відстоювати власну точку зору.

Уряд робить великі інвестиції в освіту для учителів. А широке використання ІКТ в усіх сферах життєдіяльності дозволяє Південній Кореї успішно конкурувати на світовому ринку високотехнологічних товарів і послуг.

ВИСНОВКИ. Ми вважаємо, що система освіти Південної Кореї занадто жорстка і конкурентна. Але самі корейці усвідомлюють, що їхній основний ресурс – це високоосвічені громадяни, конкурентоздатні на світовому ринку. А найвищу ціну платять діти, які не мають достатньо часу на відпочинок, на нормальне

дитинство, в якому будуть друзі та розваги. Натомість має місце величезне фізичне перевантаження, багато дітей страждає від депресії, а показник суїциду один з найвищих у світі. Тому урядові потрібно вжити заходів, щоб змінити ситуацію на краще.

Проте слід враховувати, що споконвічна давня соціально-культурна традиція має великий вплив на корейське суспільство. *Корейці традиційно поважають необхідність навчатися і мають велике бажання це робити.* Це один з вирішальних чинників перетворення Південної Кореї на сильну державу, економіка якої ґрунтується на знаннях. **Освіта – це та рушійна сила, яка зробила Південну Корею розвиненою країною завдяки наполегливій праці її громадян та направленню цільових державних інвестицій у сферу освіти.**

Південна Корея **готує хороших фахівців у середніх спеціалізованих закладах освіти і ПТО.** У міжнародних змаганнях на конкурсі професійно-технічних навичок WorldSkills International, **Південна Корея 18 разів була серед найкращих.** ТНК у Південній Кореї, зокрема, **SAMGUNG, LG, Hyundai** надають допомогу у підготовці кваліфікованих інженерів серед випускників з університетів. **Держава має великі амбіції – стати одним зі світових лідерів в усіх сферах, в яких у найближчі роки можливі прориви.**

Сьогодні Корея допомагає багатьом країнам шляхом реалізації спільних освітніх проєктів та **прагне залишатися однією з країн-лідерів за рівнем розвитку і впровадження інновацій.**

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Democratic People's Republic of Korea. Education for All 2015 National Review. Education Commission, DPRK 2014. – Pages 75. Режим доступу: // <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002297/229714E.pdf>
2. <http://www.oecd.org/education/Education-Policy-Outlook-Korea.pdf>
3. <https://worldtop20.org/the-incredible-south-korean-education-system>
4. <https://asiasociety.org/education/south-korean-education>
5. https://www.washingtonpost.com/news/answer-sheet/wp/2014/08/06/a-lesson-from-south-korea-student-resistance-to-high-stakes-testing/?noredirect=on&utm_term=.844739eedecdc
6. <http://south-korea.education/south-korea-education-facts/>
7. <https://www.linkedin.com/pulse/what-caused-south-koreas-economic-miracle-growth-rate-nass-aoun>

Oksana Voytko

The key for the success of South Korea

Education is regarded in the article as the main prerequisite for economic strengthening of South Korea's position in the world. A highly educated person is recognized as the highest value in a knowledge-based society. Parents are deeply convinced that large investments in education and training determine the best future for their children.

The author explains the reasons why South Korean students rank very high in the world ranking, which reveals the best educational systems according to PISA, TIMMS, as well as in World Skills International for many years. Firstly, education traditionally plays a very important role for the development of society and is a social lift, i.e. it allows people to live better. Secondly, students are extremely highly motivated to study and, accordingly, there is a great deal of competition for joining one of the three best universities. Thirdly, knowledge assessment system is not based on the assimilation of a large amount of information, but instead on the ability to use it for solving practical problems. Fourth, too exaggerated training program gives students the opportunity to get very solid and profound knowledge and use it properly, memorize a large amount of information from different academic subjects and write tests with double speed. Fifth, the Koreans respect teachers very much, the teacher is seen like God. Accordingly, the government makes huge investments in teachers' trainings. Teacher's profession is one of the most prestigious and highly paid.

On the other hand, the author emphasizes that in-depth knowledge of South Korean students have a great price: pupils overwork a lot with trainings and home works (10-15 hours a day) and almost have no time for communication with peers, entertainment, hobbies, because they study since 8 a.m. until 10-11p.m. Thus, they are deprived of carefree childhood and necessary hours for rest and sleep. And also, about 15% of children suffer from depression. The worst thing is that suicide rates among young people are the highest in the world because of the incredible amount of homework and the hardest possible competition for prestigious higher education.

Keywords: education as a social elevator, knowledge-based education, motivation for studying, knowledge assessment, respect for teachers, investments in education, depression, suicide.